

Шевчук Богдан Михайлович

кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри державного управління Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України
ORCID: 0000-0002-8223-215X
e-mail: shbm18@ukr.net

ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА: ПОНЯТТЯ, СТАТУС ТА ОЗНАКИ

Проаналізовано зміст понять “територіальна громада”, “об’єднана територіальна громада”, “спроможна територіальна громада”. Досліджено співвідношення змісту поняття “територіальна громада” в законодавстві України та в Європейській хартії місцевого самоврядування. Показано різні підходи до визначення ознак територіальної громади.

Ключові слова: місцеве самоврядування; територіальна громада; об’єднана територіальна громада; спроможна територіальна громада.

Постановка проблеми. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України № 333-р від 01.04.2014 р. та спрямована на ефективну реформу місцевого самоврядування. Реалізація цієї концепції передбачає посилення правової, організаційної та матеріальної спроможності територіальних громад, здатних вирішувати питання місцевого значення.

Дослідження сутності поняття територіальної громади, її правового статусу, функцій, ознак, форм діяльності дасть змогу краще зрозуміти шляхи формування спроможних територіальних громад.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання територіальної організації влади, формування ефективного місцевого самоврядування та дослідження статусу територіальних громад розглядали в своїх роботах такі вітчизняні вчені: М. Баймуратов, О. Батанов, І. Дробот, В. Кампо, А. Коваленко, В. Куйбіда, В. Мамонова, О. Мороз, М. Орзіх, М. Пухтинський, О. Сушинський та інші.

Виокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Вклад перелічених вище дослідників є вагомим, але необхідно звернути увагу на необхідність подальших досліджень у вказаній сфері. Метою дослідження є визначення змісту та підходів до розуміння поняття територіальної громади, основних її ознак та правосуб’єктності, аналіз суті та ознак спроможних територіальних громад.

Виклад основного матеріалу. Основи проведення децентралізації в Україні були закладені 1 квітня 2014 р., коли Розпорядженням Кабінету Міністрів України

№ 333-р була схвалена Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, та 18 червня 2014 р. Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 591-р затверджено План заходів з її реалізації.

Практична реалізація розпочалась у 2015 р., коли на виконання Плану заходів щодо реформи місцевого самоврядування в Україні вступили в законну силу зміни до Бюджетного та Податкового кодексів, які передбачали стимулювання об'єднання територіальних громад та підвищення їх спроможності через перехід на прямі міжбюджетні відносини бюджетів об'єднаних територіальних громад із державним бюджетом.

На початку 2015 р. Верховна Рада України прийняла Закон України “Про добровільне об'єднання територіальних громад” № 157-VIII від 05.02.2015 р., яким врегульовуються відносини, що виникають у процесі добровільного об'єднання територіальних громад сіл, селищ, міст, а також Кабінетом Міністрів України прийнято Постанову № 214 від 08.04.2015 р., якою затверджено Методику формування спроможних територіальних громад.

Ст. 140 Конституції України визначає правосуб'єктність територіальної громади і її право на здійснення місцевого самоврядування. Територіальна громада є первинним суб'єктом місцевого самоврядування в Україні, носієм його функцій та повноважень. Відповідно до Конституції України, “територіальна громада – це жителі одного чи декількох населених пунктів, які добровільно об'єднуються в одну територіальну громаду для вирішення питань місцевого значення, а саме: обирають сільського, селищного чи міського голову, який очолює виконавчий орган ради та головує на засіданнях виконавчого комітету та ради, старост та депутатів ради, які представляють та захищають інтереси всієї громади; управляють майном, що є в комунальній власності; затверджують програми соціально-економічного та культурного розвитку і контролюють їх виконання; затверджують бюджети відповідних адміністративно-територіальних одиниць і контролюють їх виконання; встановлюють місцеві податки і збори відповідно до закону; забезпечують проведення місцевих референдумів та реалізацію їх результатів; утворюють, реорганізують та ліквідовують комунальні підприємства, організації і установи, а також здійснюють контроль за їх діяльністю; вирішують інші питання місцевого значення, віднесені законом до їхньої компетенції...” [1].

Закон України “Про місцеве самоврядування в Україні” також дає визначення територіальній громаді. Відповідно до ст. 6, “...первинним суб'єктом місцевого самоврядування, основним носієм його функцій і повноважень є територіальна громада села, селища, міста; територіальні громади в порядку, встановленому законом, можуть об'єднуватися в одну сільську, селищну, міську територіальну громаду, утворювати єдині органи місцевого самоврядування та обирати відповідно сільського, селищного, міського голову; територіальні громади села, селища, міста, що добровільно об'єдналися в одну територіальну громаду, можуть вийти із складу об'єднаної територіальної громади в порядку, визначеному законом...” [2].

Щодо визначення первинного суб'єкта місцевого самоврядування у Європейській хартії місцевого самоврядування існують певні розбіжності. У перекладі Європейської хартії місцевого самоврядування щодо суб'єкта здійснення місцевого самоврядування виникають непорозуміння, пов'язані із використанням певних термінів. Так, термін “local authorities”, що є одним із ключових у контексті розуміння тексту зазначеної вище хартії, з англійської мови дослівно перекладається, як: local – місцеві (локальні), authorities – влади (влади). Таке розуміння терміна підтримується авторами Експертного висновку щодо відповідності національного законодавства України положенням Європейської хартії місцевого самоврядування: “Англійське “local authorities” перекладено як “органи місцевого самоврядування”. Водночас у вжитку є інший переклад цього виразу – “місцеві влади” (напр. Конгрес місцевих і регіональних влад)” [3].

У франкомовному варіанті Європейської хартії місцевого самоврядування (текст якої має таку ж силу, як і англійська версія) термін “collectivités locales” перекладається як collectivités – спільноти (общини, громади, колективи), а locales – місцеві (локальні).

В офіційному перекладі тексту Європейської хартії місцевого самоврядування термін “local authorities” перекладений як “органи місцевого самоврядування”. Таким чином, є щонайменше три варіанти перекладу терміна “local authorities”: місцеві влади (місцева влада), територіальна громада та органи місцевого самоврядування.

Прийняття Європейської хартії місцевого самоврядування передувала 64-а резолюція Європейської конференції місцевих влад, мета якої полягала в гарантуванні прав і свобод місцевих громад та в забезпеченні певної автономії місцевих громад із наданням місцевим громадам повноважень під їх відповідальність. У тексті резолюції використовувались терміни: англ. “local communities” та франц. “collectivités locales” – місцеві громади (локальні (місцеві) колективи) [4]. У англomовному тексті 126-ої резолюції згадуваної конференції, коли було затверджено Європейську хартію місцевого самоврядування, термін “local communities” вже був замінений терміном “local authorities”, хоч також було посилення на 64-у резолюцію Європейської конференції місцевих влад як першоджерело, де містився попередній термін [5].

Виходячи із вищевикладеного, можна стверджувати про коректність розуміння терміна “local authorities” саме як “місцеві (територіальні) громади (колективи)” в Європейській хартії місцевого самоврядування, а отже, не існує суперечності з українським законодавством, яке визначає первинним суб'єктом місцевого самоврядування територіальну громаду.

Наведені вище визначення територіальної громади в Конституції України та Законі України “Про місцеве самоврядування в Україні” не є чіткими і однозначними, зокрема в них робиться наголос на територіальній ознаці. Загалом різні автори визначають своє розуміння цього поняття, акцентуючи увагу на

окремих ознаках. Зокрема, М. Орзіх визначає територіальну громаду як первинний суб'єкт місцевого самоврядування, що має власні інтереси, до складу якого належать громадяни України, іноземці, особи без громадянства, які постійно мешкають, працюють на цій території, володіють нерухомим майном, сплачують місцеві податки і збори [6].

М. Баймуратов визначає територіальну громаду як сукупність фізичних осіб, які постійно проживають на відповідній території та об'єднані територіально-особистими зв'язками системного спрямування [7].

Зважаючи на вищенаведені визначення, можна сформулювати таке розуміння територіальної громади: територіальна громада – це сукупність громадян України, які спільно проживають на певній території, мають визначений законодавством правовий статус, ідентифікують себе з нею і мають спільні інтереси.

Загалом, існує два підходи до визначення територіальної громади:

- 1) правовий підхід, при якому територіальну громаду визначають як право громади на самостійне управління місцевими справами;
- 2) політологічний підхід, при якому зосереджують увагу на процесі реалізації територіальною громадою власних інтересів.

Здебільшого дослідники визначають такі ознаки територіальної громади:

- 1) населення (спільність людей);
- 2) територія в межах певних кордонів;
- 3) соціальна взаємодія;
- 4) ідентифікація зі спільнотою.

В окремих випадках дослідники додають ресурсну складову до переліку ознак територіальної громади, зокрема:

- 1) спільна територія;
- 2) об'єднання жителів вказаної території;
- 3) спільні інтереси;
- 4) соціальна взаємодія процесів реалізації інтересів;
- 5) ідентифікація жителя з громадою;
- 6) спільна комунальна власність;
- 7) сплачування комунальних податків та зборів.

Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 333-р від 01.04.2014 р. та спрямована на ефективну реформу місцевого самоврядування. Реалізація цієї концепції передбачає посилення правової, організаційної та матеріальної спроможності територіальних громад, здатних вирішувати питання місцевого значення.

Великий тлумачний словник сучасної української мови дає таке визначення поняття спроможності: “спроможність – це: 1) зданість до здійснення чого-небудь; 2) наявність умов, сприятливих для чого-небудь, обставин, які допомагають чомусь, можливість; 3) властивість за значенням “спроможний” (який має

здатність виконувати, здійснювати, робити і т. ін.; який має здібності до чого-небудь, уміє здійснювати, виконувати щось; який має можливості здійснювати що-небудь; який має певну природну здатність до чого-небудь)” [8].

В Указі Президента України “Про першочергові заходи з розвитку місцевого самоврядування в Україні на 2017 р.” № 545/2016 від 07.12.2016 р. згадується про визначення одним із пріоритетів на 2017 р. підвищення інституційної спроможності місцевого самоврядування.

Категорія “спроможність” здебільшого використовується для визначення здатності територіальної громади здійснювати місцеве самоврядування. Європейська хартія місцевого самоврядування визначає місцеве самоврядування як “право і спроможність органів місцевого самоврядування в межах закону здійснювати регулювання та управління суттєвою часткою публічних прав, під власну відповідальність, в інтересах місцевого населення” [9].

Відповідно до Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”, спроможність визначається, як гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади самостійно або під відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.

Практичний посібник із питань формування спроможних територіальних громад визначає спроможною територіальною громадою таку громаду, “в якій місцеві джерела наповнення бюджету, інфраструктурні та кадрові ресурси є достатніми для вирішення її органами місцевого самоврядування питань місцевого значення, передбачених законодавством, в інтересах жителів громади” [10].

Спроможна територіальна громада повинна мати:

- 1) визначену територію;
- 2) розвинену соціальну інфраструктуру;
- 3) необхідний кадровий потенціал;
- 4) матеріальні та фінансові ресурси, достатні для вирішення питань місцевого значення в інтересах жителів громади.

Методика формування спроможних територіальних громад, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України № 214 від 08.04.2015 р., визначає спроможні територіальні громади як “територіальні громади сіл (селищ, міст), які в результаті добровільного об’єднання здатні самостійно або через відповідні органи місцевого самоврядування забезпечити належний рівень надання послуг, зокрема у сфері освіти, культури, охорони здоров’я, соціального захисту, житлово-комунального господарства, з урахуванням кадрових ресурсів, фінансового забезпечення та розвитку інфраструктури відповідної адміністративно-територіальної одиниці” [11].

Прив’язування спроможності територіальної громади до поняття об’єднаної громади очевидно помилкове, бо будь-яка територіальна громада

може бути спроможною і без об'єднання із сусідніми територіальними громадами. Очевидно, в згадуваній методиці необхідно було зазначати про спроможність об'єднаної територіальної громади.

Методика формування спроможних територіальних громад вказує на такі умови об'єднання громад та утворення потенційних адміністративних центрів:

1) потенційними адміністративними центрами для об'єднання громад є міста обласного значення, районні центри, з якими можуть об'єднатися населені пункти (село, селище, місто), маючи такі зони доступності: на відстані не більш як 20 км дорогами з твердим покриттям, однак ця відстань може бути збільшена до 25 км, якщо чисельність населення спроможної громади у зоні віддаленості від потенційного адміністративного центру становить не більш як 10% загальної чисельності населення такої громади. Така відстань може бути зменшена у разі відсутності доріг із твердим покриттям чи особливостями рельєфу, що унеможливорює сполучення (ріки без мостів, гори);

2) потенційними адміністративними центрами для об'єднання громад є населені пункти (село, селище, місто), які раніше мали статус районних центрів та розташовані на відстані більш як 20 км дорогами з твердим покриттям від міст обласного значення та районних центрів;

3) потенційними адміністративними центрами для об'єднання громад є населені пункти (село, селище, місто), які мають відповідні кадрові ресурси, фінансове забезпечення та розвинуту інфраструктуру (зокрема 250 дітей шкільного та 100 дітей дошкільного віку);

4) потенційними адміністративними центрами для об'єднання громад є інші населені пункти (село, селище, місто), які розташовані на відстані не менш 20 км дорогами з твердим покриттям від таких потенційних адміністративних центрів та частково забезпечені інфраструктурою.

Зазначена вище методика визначає, що зона доступності до потенційних адміністративних центрів об'єднаних громад визначається із урахуванням доступності послуг у відповідних сферах, таких як час прибуття швидкої медичної допомоги у невідкладних випадках, пожежна допомога, що не має перевищувати 30 хв. Тобто, відстань між об'єднаними громадами повинна бути такою, щоб швидка допомога встигла приїхати по дорозі із твердим покриттям за 30 хв.

До реформи місцевого самоврядування в Україні існувало 11 520 територіальних громад (458 міських, 783 селищних, 10 279 сільських), після завершення об'єднання їх має стати 1 500 спроможних територіальних громад [12].

Більшість територіальних громад України в сучасних умовах, маючи повноваження вирішувати питання місцевого значення, неспроможна їх належно виконувати із таких причин:

1) через брак матеріальних та фінансових ресурсів;

2) через низьку якість або відсутність інфраструктури (будівлі, споруди, дороги тощо);

3) через брак кадрів відповідної кваліфікації.

Реформа місцевого самоврядування в Україні передбачає, що проблема неспроможності територіальних громад може бути вирішена через добровільне об'єднання територіальних громад. Але необхідно зауважити, що цей механізм не завжди вирішуватиме проблему спроможності. Закон України “Про добровільне об'єднання територіальних громад” передбачає низку послідовних етапів об'єднання територіальних громад і визначає часові межі об'єднання.

Добровільне об'єднання територіальних громад повинно відповідати таким принципам:

- 1) конституційності та законності;
- 2) добровільності;
- 3) економічної ефективності;
- 4) державної підтримки;
- 5) повсюдності місцевого самоврядування;
- 6) прозорості та відкритості;
- 7) відповідальності.

Основними недоліками добровільного об'єднання є:

1) достатньо тривалі часові межі здійснення всіх кроків із утворення об'єднаної громади. Якщо поррахувати всі максимальні терміни відповідно до законодавства, то загальна тривалість процесу становитиме не менше 175 днів;

2) сама процедура передбачає наявність етапів, максимальний термін виконання етапу взагалі не визначено. Це стосується таких етапів: сесія ради (готується одночасно з обговоренням), пропозиція суміжним громадам, сесія ради суміжних громад, формування робочої групи та підготовка нею проектів рішень на основі типового рішення, прийняття остаточних рішень радами. Наявність таких етапів означає, що обґрунтовано назвати можливий кінцевий термін утворення об'єднаної територіальної громади є проблемно;

3) наявність суб'єктивного елементу під час здійснення етапів об'єднання територіальних громад.

Зважаючи на зазначені недоліки чинного законодавства щодо добровільного об'єднання територіальних громад, існуючі недоліки щодо ресурсного забезпечення, відсутність належної інфраструктури та дефіцит належних кадрів, можна стверджувати про достатньо сумнівний результат вирішення проблеми спроможності територіальних громад шляхом об'єднання.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Конституція України і Закон України “Про місцеве самоврядування в Україні” визначають територіальну громаду як первинний суб'єкт місцевого самоврядування. Враховуючи варіанти перекладу терміна “local authorities”, аналізу тексту Європейської хартії місцевого самоврядування та процедури її прийняття, можна стверджувати, що Європейська хартія місцевого самоврядування також визначає первинним суб'єктом територіальні громади.

Виходячи із визначення поняття “територіальна громада” в українському законодавстві, різних підходів до його розуміння, можна визначити поняття “територіальна громада” як сукупність громадян України, які спільно проживають на певній території, мають визначений законодавством правовий статус, ідентифікують себе із нею і мають спільні інтереси.

Спроможність визначається як гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади самостійно або під відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.

Спроможна територіальна громада повинна мати визначену територію, розвинену соціальну інфраструктуру, необхідний кадровий потенціал і матеріальні та фінансові ресурси, достатні для вирішення питань місцевого значення в інтересах жителів громади.

Більшість територіальних громад України в сучасних умовах, маючи повноваження вирішувати питання місцевого значення, неспроможна їх виконувати належним чином через брак матеріальних та фінансових ресурсів, низьку якість або відсутність інфраструктури (будівлі, споруди, дороги тощо) та брак кадрів відповідної кваліфікації. Вирішення проблеми неспроможності територіальних громад через їх добровільне об’єднання достатньо сумнівне.

Подальшого дослідження потребує зв’язок спроможності територіальних громад із перспективами прискорення їх об’єднання та впливу зовнішніх та внутрішніх факторів на цей процес.

Список використаної літератури

1. Конституція України // Офіційний вісник України. 2010. № 72/1. Ст. 15. С. 140—143.
2. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України № 280/97 від 21.05.1997 р. // Відомості Верховної Ради України. 1997. № 24. Ст. 170.
3. Остапенко О. Г., Барановська Т. М. Територіальні громади як первинний суб’єкт місцевого самоврядування та реалізації муніципальної політики. URL : <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=909> (дата звернення: 14.10.2019).
4. Панасюк С. А. Якісний переклад тексту Європейської хартії місцевого самоврядування: шлях до реальної євроінтеграції. URL : <http://vartaprava.com.ua/analitika/problemu-perekladu-evropejskoji-hartiji-mistsevoho-samovryaduvannya.html> (дата звернення: 14.10.2019).
5. Там само.
6. Орзіх М. П. Концепція правового статусу самоврядних територій і органів місцевого самоврядування // Місцеве та регіональне самоврядування України. 1995. Вип. 1/2. С. 67.
7. Баймуратов М. А. Европейские стандарты максимальной демократии и местное самоуправление в Украине. Харьков, 2000. С. 15—49.
8. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ ; Ірпінь : ВТФ “Перун”, 2005. С. 1378.

9. Європейська хартія місцевого самоврядування. URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_036 (дата звернення: 14.10.2019).

10. Практичний посібник з питань формування спроможних територіальних громад. Київ : USAID, 2015. С. 4.

11. Про затвердження Методики формування спроможних територіальних громад : Постанова Кабінету Міністрів України № 214 від 08.04.2015 р. URL : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/214_2015-%D0%BF (дата звернення: 14.10.2019).

12. Рошило В. І. Формування спроможних територіальних громад у контексті бюджетної децентралізації // Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Вип. 23. С. 532.

Статтю подано: 20.11.2019

Статтю схвалено: 11.12.2019

Shevchuk Bogdan Mykhailovych

*PhD in Public Administration, Associate Professor
of the Public Administration Department of Lviv Regional Institute
for Public Administration of the National Academy for Public
Administration under the President of Ukraine*

ORCID: 0000-0002-8223-215X

e-mail: shbm18@ukr.net

TERRITORIAL COMMUNITY: CONCEPTS, STATUS AND CHARECTERISTIC FEATURES

The content of such concepts as “a territorial community”, “a united territorial community”, “a capable territorial community” is analyzed. The correlation between the content of the concept of a territorial community in the legislation of Ukraine and in the European Charter of Local Self-Government is investigated. Different approaches to identifying characteristic features of a territorial community are shown.

Problem setting. The concept of reforming of local self-government and territorial organizations of power in Ukraine was approved by the order of the Cabinet of Ministers of Ukraine № 333-r dated April 01, 2014 and aimed at the effective reform of a local self-government. The implementation of the Concept implies strengthening of the legal, organizational and material capacity of territorial communities, capable of solving issues of local importance.

The study of the essence of the concept of a territorial community, its legal status, functions, features, forms of activity will allow better understanding of the ways of formation of capable territorial communities.

Recent research and publications analysis. The issues of territorial organization of power, the formation of effective local self-government and the research of the status of territorial communities were considered in the works by such native scientists as M. Baimuratov, O. Batanov, I. Drobot, V. Kampo, A. Kovalenko, V. Kuibida, V. Mamonova, O. Moroz, M. Orzikh, M. Pukhtinsky, O. Sushinsky and many others.

Highlighting previously unsettled parts of the general problem. The contribution of the researchers mentioned above is significant, but a special attention should be paid to the need for the further research in this field. The purpose of the study is to determine the

content and approaches to understanding of the concept of a territorial community, its main features and legal personality, to analyze the essence and characteristics of capable territorial communities.

Paper main body. The foundations for decentralization in Ukraine were laid on April 01, 2014, when the Concept of reforming of local self-government and territorial organization of power in Ukraine was approved by the order № 333-r of the Cabinet of Ministers of Ukraine and the Plan of Actions on its implementation was confirmed on June 18, 2014 by the order № 591-r of the Cabinet of Ministers.

The investigation of the concept of a territorial community, its legal status, functions, features, is necessary to understand the decentralization and ways of forming of capable territorial communities. The Constitution of Ukraine and the Law of Ukraine “On Local Self-Government in Ukraine” define a territorial community as the primary subject of local self-government in Ukraine, but the definition itself is ambiguous.

The analysis of the definition of the primary subject of local government in the European Charter of Local Self-Government reveals some translation related differences. Based on the comparison of the English and French-language translations of the European Charter of Local Self-Government, it is possible to say that the term “local authorities” is understood as “local (territorial) communities (collectives)”.

Based on the definitions in the legislation and the scientific literature, the following understanding of a territorial community can be formulated. A territorial community is an aggregate of citizens of Ukraine who live together within a certain territory, have a legal status defined by law, identify themselves with it and have common interests.

The Law of Ukraine “On Local Self-Government in Ukraine” defines the ability as a state guaranteed right and the real capability of a territorial community to resolve issues of local importance within the framework of the Constitution and Laws of Ukraine independently or under the responsibility of local self-governmental bodies and officials.

A capable territorial community should have the following characteristics: a defined territory; developed social infrastructure; required staff potential; material and financial resources sufficient to solve local issues for the benefit of residents of a community.

The majority of the territorial communities of Ukraine under modern conditions, having the authority to resolve issues of local importance, cannot fulfill them properly due to lack of material and financial resources, poor quality or lack of infrastructure (buildings, structures, roads, etc.) and lack of qualified staff.

Conclusions of the research and prospects for further studies. The Constitution of Ukraine and the Law of Ukraine “On Local Self-Government in Ukraine” define a territorial community as the primary subject of local self-government. Based on one variant of the translation of the term “local authorities”, the analysis of the text of the European Charter of Local Self-Government and the procedure for its adoption, it can be stated that the European Charter of Local Self-Government also defines a territorial community as the primary subject.

Based on the definition of a territorial community in the Ukrainian legislation, different approaches to its understanding, it is possible to define the concept of a territorial community as an aggregate of citizens of Ukraine who live together within a certain territory, have a legal status defined by law, identify themselves with it and have common interests.

The ability is defined as the state guaranteed right and the real capability of a territorial community to solve the issues of local importance within the Constitution and Laws of Ukraine independently or under the responsibility of local self-government bodies and officials.

A capable territorial community must have a defined territory, a developed social infrastructure, the necessary human resources and the material and financial resources sufficient to solve issues of local importance for the benefit of residents of the community. The practice of exercising the powers of the united territorial communities indicates the inability to carry out the tasks assigned to them. The further research needs the connection of the capability of local communities with the prospects of accelerating of their integration and the impact of external and internal factors on this process.

Key words: local self-government; territorial community; united territorial community; capable territorial community.

References

1. Konstytutsiia Ukrainy. (2010). *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*, № 72/1, Article 15, pp. 140-143 [in Ukrainian].
2. Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini. № 280/97. (1997) [in Ukrainian].
3. Ostapenko, O. H., Baranovska, T. M. (2019). *Terytorialni hromady yak pervynnyi subiekt mistsevoho samovriaduvannia ta realizatsii munitsypalnoi polityky*. URL : <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=909> [in Ukrainian].
4. Panasiuk, S. A. (2019). *Yakisnyi pereklad tekstu Yevropeiskoi khartii mistsevoho samovriaduvannia: shliakh do realnoi yevrointehratsii*. URL : <http://vartaprava.com.ua/analitika/problemy-perekladu-evropejskoji-hartiji-mistsevoho-samovriaduvannya.html> [in Ukrainian].
5. Ibid.
6. Orzikh, M. P. (1995). Kontseptsiiia pravovoho statusu samovriadnykh terytorii i orhaniv mistsevoho samovriaduvannia. *Mistseve ta rehionalne samovriaduvannia Ukrainy*, Issue 1/2, pp. 67 [in Ukrainian].
7. Baimuratov, M. A. (2000). *Yevropeiskye standart maksymalnoi demokratyy y mestnoe samoupravlenye v Ukraine*. Kharkov. pp. 15-49 [in Russian].
8. Busel, V. T. (Ed.). (2005). *Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy (z dod. i dopov.)*. Kyiv ; Irpin: VTF "Perun". pp. 1378 [in Ukrainian].
9. Ievropeiska khartiia mistsevoho samovriaduvannia. (1985) [in Ukrainian].
10. *Praktychnyi posibnyk z pytan formuvannia spromozhnykh terytorialnykh hromad*. (2015). Kyiv: USAID. pp. 4 [in Ukrainian].
11. Pro zatverdzhennia Metodyky formuvannia spromozhnykh terytorialnykh hromad. № 214. (2015) [in Ukrainian].
12. Roshlyo, V. I. (2018). Formuvannia spromozhnykh terytorialnykh hromad u konteksti biudzhetnoi detsentralizatsii. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, Issue 23, pp. 532 [in Ukrainian].

Paper submitted: 20.11.2019

Paper accepted: 11.12.2019

Цитування: Шевчук Б. М. Територіальна громада: поняття, статус та ознаки // Ефективність державного управління : зб. наук. пр. Вип. 4(61) : у 2 ч. Ч. 1 / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. Львів : ЛПІДУ НАДУ, 2019. С. 39—49. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.61.2019.198494>).

Citation: Shevchuk, B. M. (2019). Territorial community: concepts, status and charecteristic features. *Efficiency of Public Administration*, Issue 4(61), pp. 39-49. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.61.2019.198494>).